

У сучасних умовах стандартизації освіти методика навчання ІМ стоїть перед необхідністю розробки нових стратегій формування самоосвіти, самоорганізації, самоактуалізації особистості. Одним з ефективних шляхів вирішення цієї проблеми методисти вважають мовний портфель.

В умовах вищої школи необхідно використовувати такі типи мовного портфеля, як демонстраційний та навчальний, та такі його види, як одноцільові й комплексні. Серед одноцільових портфелів найбільш цікавим є варіант використання мовного портфеля для навчання писемного мовлення як найбільш рефлексивного виду МД [1, с.26].

Стосовно вирішення методичних проблем навчання АПМ мовний портфель представляє собою один з методів організації навчання АПМ, що забезпечує реалізацію специфічної системи контролю, яка базується на самоконтролі і самокорекції та функціонує у процесі розвитку МД, у тому числі й умінь створення ПТ [2, с.32].

Мовний портфель для навчання АПМ – це різновид одноцільового портфеля. Його формат, структура, функції відповідають стандартам ЗЄР. Відповідно до загальних вимог до організації мовного портфеля необхідно здійснити удосконалення, які стосуються змісту, окремих структурних компонентів, специфіки укладання мовного портфеля для навчання АПМ.

Список використаних джерел

1. Європейський Мовний Портфель для економістів: проект / [укл. Н. В. Ягельська ; наук. кер. С. Ю. Ніколаєва ; ред. Т. Хаббард]. – К. : Ленвіт, 2004. – 56 с.
2. Литньова І. Ф. Інтеракціональний підхід до розробки комплексу тестових завдань з писемного мовлення для студентів першого курсу педагогічного університету / Литньова І. Ф. // Вісник КНЛУ. Серія : Педагогіка та психологія. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2004. – Вип. 7. – С. 126 – 132.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / колектив авторів під кер. С. Ю. Ніколаєвої – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
4. European Language Portfolio : Principles and Guidelines [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.coe.int/t/dg4/Linguistic/Source/Guidelines_EN.pdf

UDC81'243(043.2)

FELTSAN I,
FEIER A.

Master degree student, Mukachevo State University

SOCIOCULTURAL ASPECT OF FOREIGN LANGUAGE STUDY

With an increasing role of a person-oriented teaching, we care of those skills which might bring advantages into person's future cross-cultural communication, which success depends much on awareness of target culture, knowledge of socio-economic standards and norms, traditions.

Within the theory of its development, the importance of forming sociocultural competence of a student knew many approaches which tried to estimate and analyze what aspects are included into its content.

In its Master degree thesis on "Sociocultural Competence in ESL" D. Drlikova states that language and culture are inseparable and one cannot communicate without expressing

his/her culture. Forming just linguistic competence may cause cultural gap between speakers, lead to misunderstanding and the so-called “faux-pas”. Non-verbal interaction is at times more important than verbal, thus a person who studies foreign language should develop knowledge of gestures, symbols, traditions accumulated by the native speakers. Speaking of sociolinguistic context in communication, we refer to status of participants, purpose of the interaction, norms or conventions of interaction.

There was an attempt to divide culture into "high" and "low", where low would signify popular culture (food, clothes, artifacts, attitudes, values or norms of behavior). Relying on sociocultural aspect of teaching foreign languages one informs of the categories of masculinity/femininity, high/low power distance, and high/low uncertainty avoidance. Gender category scale modifies roles in society, grammar norms describing the masculine and feminine criteria. It sounds crucial when we analyze one's position in the target society, e.g. in masculine cultures, men are expected to be assertive, focused on material success, whereas women are supposed to be modest, tender and oriented towards the quality of life; students from feminine cultures tend to cooperate more than students from masculine cultures who tend to compete with each other.

Power distance is an important option when you choose your behavior tactics during studying abroad. In academic context it defines the type of dialogue between teacher and student: authority-subordinate or supervisor-student.

Unawareness of “uncertainty avoidance level” may result in inappropriate choice of teaching methods. The lower is the level the more independent tasks and projects may be entrusted to students; the higher is “uncertainty avoidance level” the more predictable and instructive practice would be expected (Hofstede).

Time criteria is yet another important aspect of sociocultural competence. Polychronic nations value human relationships over strict schedules. They can also focus on several activities at once; punctuality is not a priority. Monochronic nations tend to focus on one activity at a time; punctuality is expected. There are cultures which are past-oriented (with a respect for history, experience, authority), present-oriented (with a respect for new approaches and technologies), and future-oriented (cherishing new possibilities and challenges).

A wide range of aspects, which need to be learnt, encourage teachers to use modern methods of teaching: listening to music (with analyzing the vocabulary and realia); watching documentaries (to discuss its information at class); humour (as a mirror to understanding social norms); mass media (as a mean of exchanging the latest news); reading/writing blogs (as a source of modern tendencies); watching/creating vlogs as a reflection of interests among the young.

We may conclude, that at present foreign language competence, apart from grammatical and linguistic skills, requires sociocultural accuracy which helps both students and teachers build a productive discourse to satisfy challenges.

References

1. Drlikova D. (2011). Sociocultural Competence in ESL / Master's Diploma Thesis. Palacký University in Olomouc. – 81pp. *Access mode:* <https://theses.cz/id/s6bwoz/00085680-727474297.pdf>

2. Hofstede G. Cultures and Organizations: Software of the mind. London: McGraw Hill, 1994.
3. Lewis R. D. When Cultures Collide. Leading Across Cultures. Boston: Nicolas Breadley International, 2006.

УДК 37.015.31:159.955

ФЕНЦІК О.М.
Мукачівський державний університет, Україна

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

У контексті розбудови Нової української школи актуальним є твердження видатного американського філософа й педагога минулого століття Дж. Дьюї, що фундаментальна мета сучасної освіти полягає не в наданні інформації учням, а в тому, *щоб розвивати їх критичний спосіб мислення*, котрий дає змогу адекватно оцінювати нові обставини й формувати стратегію подолання проблем, які в них криються [2, с.7].

Значущість проблеми розвитку критичного мислення здобувачів початкової освіти особистості також окреслена в державних документах: Концепція Нової української школи, Закон «Про освіту» (2017), Державний стандарт початкової освіти (2018), де зазначається, що розвиток критичного мислення є основою формування сучасного школяра як мислячої, творчої, креативної, освіченої особистості. В означених державних документах критичне мислення визначено як наскрізне вміння для всіх ключових компетентностей.

Проблему розвитку критичного мислення в початковій школі досліджували О. Белкіна-Ковальчук, І. Загашев, С. Заїр-Бек, І. Муштавінська та ін. Водночас поза увагою науковців залишаються питання, пов'язані з розвитком критичного мислення молодших школярів саме в процесі навчання української мови.

Незважаючи на підвищену увагу до цієї проблеми на рівні державних вимог, спостереження за уроками української мови та літературного читання, анкетування вчителів початкових класів дозволило зробити висновок: на жаль, сьогодні ще не впроваджується цілісна система розвитку критичного мислення учнів; у багатьох учнів переважає репродуктивний тип мислення; робота в парах та групах проводиться не систематично, діти відчують труднощі в процесі спілкування на уроках, виявляють нерішучість у разі необхідності висловити власну думку. Також більшість школярів не готові відкрито висловлювати свої думки, не здатні проявляти незалежність своїх суджень; не вміють активно взаємодіяти у парах чи групах, сформулювати власну думку та відстоювати її.

Здатність людини аналізувати, порівнювати, синтезувати, оцінювати інформацію з будь-яких джерел; бачити проблеми, ставити запитання; висувати гіпотези; робити свідомий вибір, приймати рішення та обґрунтовувати його – це комплекс мисленнєвих операцій, які характеризують критичне мислення людини.

На уроках мовно-літературної освітньої галузі закладений потенціал для розвитку критичного мислення молодших школярів, адже відповідно до нового Державного стандарту до обов'язкових результатів навчання з мовно-літературної освітньої галузі визначено: здобувач освіти повинен взаємодіяти з іншими особами усно, сприймати і використовувати інформацію для досягнення життєвих цілей у

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>